

Wojskowy Klub Sportowy „Polonia”

sekcja piłki ręcznej

Jelenia Góra

2010

Piłka ręczna była w Jeleniej Górze powojennej grą zespołową najmniej znaną. Jest to o tyle dziwne iż jej technika opiera się na podaniach, rzutach do bramki i kozłowaniu – wykorzystuje się do tego celu ręce. Jest więc grą zespołową, którą najłatwiej jest nauczyć ucznia w szkole podstawowej, średniej lub dorosłego człowieka. Innym jej atutem jest wykorzystanie boiska na którym rozgrywane są mecze piłki nożnej. Dlatego też piłka ręczna (szczypiorniak) 11 – osobowa w opinii władz sportowych miała stać się równie popularna jak piłka nożna. Do programów szkolnych wprowadzono też piłkę ręczną 7 – osobową w drugiej połowie lat pięćdziesiątych, a Wojsko Polskie sondażowo w ramach usportowienia wprowadziło obie jej odmiany. Poborowi lub słuchacze szkół oficerskich rekrutujący się z terenu Górnego Śląska, Śląska Opolskiego i Wielkopolski uprawiali tą grę, na pozostałych była ona nieznana.

Wiosną 1957 roku kierownik wychowania fizycznego Wyższej Oficerskiej Szkoły Radiotechnicznej otrzymał telegram, aby na określony termin wysłać do miasta Zamość – gdzie była Techniczna Oficerska Szkoła Wojsk Lotniczych reprezentację WOSR w piłce: siatkowej, koszykowej, nożnej i ręcznej 11 osobowej. W pociągu relacji Jelenia Góra – Wrocław – Zamość znaleźli się wraz ze sprzętem osobistym kierownicy siatkówki, koszykówki i nożnej oraz ich drużyny. Z zespołu piłki ręcznej był tylko bramkarz, ale w torbie miał dwie piłki. W trakcie podróży (12 godzin) z zawodników rezerwowych, głównie koszykówki „rodziła się” w bólach drużyna piłki ręcznej. W tej grupie było dwóch absolwentów AWF i jeden żołnierz ze Śląska, którzy grali w szczypiorniaka, a reszta uzupełniała skład. O umiejętnościach startujących tam drużyn niech świadczy fakt iż „noworodek” z Jeleniej Góry pokonał swoich rywali i zdobył tytuł Mistrza Wojsk Lotniczych. W zawodach obok nas wystąpili: WKS Technik - Hetman Zamość, WKS Oleśniczanka oraz

reprezentacje dwóch dywizji lotniczych. Drużyna WOSR wystąpiła w składzie, między innymi: Stanisław Pagacz, Piotr Pałka, Jan Mocek, Mieczysław Morta, Jan Florkowski, Maciej Kozak, Henryk Stępień, Józef Pelichowski, Feliniak. Po powrocie do Jeleniej Góry wszyscy zawodnicy zgodnie stwierdzili „chcemy grać w rozgrywkach dolnośląskich”. Po dopełnieniu formalności proceduralnych (fotografie osobiste, podpisanie kart zgłoszeń zawodniczych) WKS Polonia stał się bogatszy o jedną sekcję, a Jelenia Góra pojawiła się na boiskach piłki ręcznej 11 – osobowej, w klasie „B”. Po rozegraniu trzech spotkań mistrzowskich i wygraniu ich zdecydowanie (stosunek bramek 62:3) awansem przeniesiono WKS Polonia do klasy „A”. W roku 1958 do pracy w sekcji włączył się były zawodnik AZS AWF Wrocław, równocześnie instruktor piłki ręcznej, etatowy pracownik wojska Zygmunt Popiel, który przez okres 6 lat budował jej potęgę. Utrwaliły się w pamięci mecze z drużyną Stal Chocianów, dokąd należało jechać z silną obstawą wojskową, gdyż kibice nie mogli pogodzić się z ewentualną przegraną. Do drużyny dołączyli: Marek Tołkacz, Zbigniew Wroński i Waldemar Płócienniczak. „Dużą” 11 – osobową piłkę ręczną, która traciła zwolenników zastąpiono „małą” 7 – osobową, która cieszyła się sympatią. Szkolnictwo podstawowe, średnie prowadziło rozgrywki mistrzowskie, również Szkolny Związek Sportowy organizował różnego rodzaju turnieje, ligi międzyszkolne, a to dostarczało dużo wyszkolonej młodzieży do klubów sportowych.

W roku 1962 siódemka jeleniogórskiej Polonii zasilona została zawodnikami, którzy odbywali zasadniczą służbę wojskową „pod jeleniami”, a poprzednio reprezentowali Fablok Chrzanów (ekstraklasa). Powstała drużyna pod wodzą Zygmunta Popiela uzyskała I miejsce w rozgrywkach klubów dolnośląskich, a następnie po turniejach eliminacyjnych awansowała do I ligi. Awans ten stał się kłopotem finansowym dla Zarządu Klubu,

gdyż był on dotowany ze środków MON, a ten zakładał wydatki na sekcję w granicach województwa (przejazdy najczęściej transportem kołowym jednostki). Ligowe wyjazdy po całej Polsce (wraz z dietami i kosztami hotelowymi) spowodowały brak poparcia zarządu, który czekał, kiedy drużyna zostanie zdegradowana do klasy okręgowej. Po roku drużyna Polonii wróciła do okręgówki. Efektem degradacji zespołu do rozgrywek niższej klasy jest najczęściej rezygnacja szkoleniowca. Tak też się stało w tym przypadku – trener Zygmunt Popiel ustąpił, nastąpił też rozpad drużyny. Zrezygnował nawet z czynnego uprawiania gry najdłużej grający (od 1957 roku) zawodnik Józef Pelichowski. Od czasu powstania sekcji piłki ręcznej podchorążowie lub kadra zawodowa trenująca w klubie stanowiła trzon reprezentacji Szkoły Oficerskiej w mistrzostwach organizowanych przez komórki sportowe MON będąc najczęściej Mistrzem Wojsk Lotniczych, drugim zespołem po utworzeniu WKS Grunwald Poznań. W mistrzostwach uczelni wojskowych czołówkę krajową tworzyli reprezentanci WAT, Szkoły Oficerskiej Wojsk Inżynieryjnych oraz WOSR w Jeleniej Górze.

W 1964 roku zadanie "poskładania" rozsypanej sekcji otrzymał inst. Henryk Stępień. Drużynę zgłoszono do rozgrywek ligi okręgowej. Powstał nowy zespół oparty na kadrze zawodowej oraz podchorążych. Grali m.in. Leszek Bach, Marek Tołkacz, Zbigniew Mędoń, Zygmunt Wroński, Waldemar Żukowski, Marian Rasiński, Antoni Lorenz, Waldemar Sukiennik, Lesław Kołodziejcki, Leszek Niemczycki, Andrzej Niewiadomski. W roku 1965 odszedł z Jeleniej Góry instruktor Zygmunt Popiel, który przeniósł się służbowo do Wojskowej Akademii Medycznej w Łodzi. Kolejne 3 lata to odrabianie utraconej pozycji jaką miała WKS Polonia wśród dolnośląskich zespołów. W końcu staliśmy się czołowym zespołem ligi okręgowej walczącym jak równy

z równym ze Śląskiem II Wrocław, Nysą Kłodzko, pozostali byli za nami.

Rok 1967 był rokiem „wygaszania” działalności klubu. Decyzją Ministra Obrony Narodowej miały w Polsce pozostać kluby działające przy Okręgach Wojskowych i rodzajach wojsk: Legia Warszawa, Śląsk Wrocław, Zawisza Bydgoszcz, Flota Gdynia, Grunwald Poznań. Pozostałe WKS – y będące przy uczelniach wojskowych i jednostkach pozbawiono dotacji finansowych z poleceniem ich likwidacji, bądź dotowania we własnym zakresie. W porozumieniu z instytucjami sportowym miasta (Miejski Komitet Kultury Fizycznej) WKS Polonia, WKS Kabewiak dokonały fuzji z klubem działającym przy Zakładach Chemicznych Celwiskoza Jelenia Góra, tworząc 21.01.1968 wielosekcyjny klub sportowy Dolnoślązak. Mimo początkowego zapału i formalnie dużej ilości działaczy z trzech dotychczas działających organizacji, połączenie środowiska sportowego cywilnego i wojskowego zaczęło się „sypać” od początku. Duża część działaczy zrezygnowała w momencie fuzji, nie zapewniono na starcie klubu dotacji finansowych – efekt był widoczny. Początkowo stagnacja, później zawieszenie działalności sekcji, które nie mogły wypracować dochodu z imprez. W roku 1968 nie zgłoszono drużyny piłki ręcznej do rozgrywek ligi okręgowej choć w Szkole Radiotechnicznej podchorążowie i kadeci nadal byli szkoleni programowo z tematu piłka ręczna. Jednak wyżsi przełożeni kładli nacisk na sport masowy, nie wyczynowy, stąd też była organizowana liga podchorążych, liga kadetów, rozgrywki losowanych plutonów (14 dni przed terminem mistrzostw losowano pluton, który reprezentował uczelnię).

W roku 1970 pracę nauczyciela wf w wojsku rozpoczął Ryszard Majewski – instruktor piłki ręcznej i to jemu powierzono utworzenie sekcji. Na miejsce rozwiązanego klubu mogło powstać koło sportowe przyzakładowe bez osobowości prawnej.

Korzystając z dawnej tradycji nazwano je Polonia. Rok 1970 sekcję piłki ręcznej odrodzonego koła Polonia zgłasza instruktor Ryszard Majewski do rozgrywek klasy B, – po roku awansuje do klasy A. W roku 1973 Wojskowe Koło Sportowe Polonia Jelenia Góra wraca do klasy okręgowej plasując się na IV miejscu. A oto skład drużyny: Jerzy Bańka, Kazimierz Kajak, Janusz Michalec, Andrzej Jeżak, Aleksander Lubański, Krzysztof Litwinowicz, Krzysztof Gryszko, Henryk Komorowski, Lech Puchowski, Ireneusz Góralik, Jerzy Wilczyński. Piłka ręczna w punktacji wojskowej też zanotowała postęp. W lidze podchorążych Wyższego Szkolnictwa Wojskowego WOSR w roku 1970/71 uplasowała się na IV miejscu, a w następnym sezonie rozgrywkowym zdobyła tytuł wicemistrza. Początek 1973 roku był obiecujący dla piłkarzy ręcznych WKS Polonia. W styczniu organizowaliśmy półfinał Pucharu DOZPR, w którym pokonaliśmy drużyny: AZS Wrocław 18:12, KS Nysa Kłodzko 15:5, KS Górnik Złotoryja 14:13, MZKS Sudety Kamienna Góra 16:7, LZS Sokół Św. Katarzyna 29:2. Remis 13:13 uzyskaliśmy z KS Zagłębie Lubin i KS Lechia Dzierżoniów. Drużyna WKS Polonia zakwalifikowała się do finału (obok Górnika i Zagłębia), w którym kolejność była następująca:

I miejsce MKS Juwenia Wrocław

II miejsce KS Zagłębie Lubin

III miejsce KS Górnik Złotoryja

IV WKS Polonia Jelenia Góra

Zespół trenował i doskonale do turnieju przygotowywał Edward Bartkowiak. Występowali: Jerzy Bańka, Lech Puchowski, Krzysztof Gryszko, Janusz Michalec, Kazimierz Kajak, Aleksander Lubański, Tadeusz Michalczyk, Krzysztof Litwinowicz, Andrzej Jeżak, Leszek Hutek, Andrzej Wielgościński, Adam Pawlik, Tadeusz Miętki.

Rok 1973 – ówczesna drużyna WKS Polonia będąca jednocześnie reprezentacją WOSR

Rok 1973 – „Radiotechnicy” w trakcie meczu w Pucharze Dolnośląskiej Federacji Sportu

Przez następne dwa lata te nazwiska głośne były na boiskach piłki ręcznej. Startując w Spartakiadzie XXX - lecia powstania LWP (rok 1973), którą organizowała dęblińska Szkoła Lotnicza piłkarze ręczni z Jeleniej Góry, a przygotowani do zawodów przez instruktora R. Majewskiego, który w trakcie Spartakiady zaliczał zaocznie sesję letnią na AWF Wrocław, prowadzeni podczas turnieju przez Edwarda Bartkowiaka zdobyli złoty medal, po bardzo dobrym meczu z zespołem poznańskich „Kwatermistrzów”. W lidze uczelni wojskowych sezonu rozgrywkowego 1973/74 Szkoła Radiotechniczna wywalczyła II miejsce ustępując poznańskiemu zespołowi. Trener Edward Bartkowiak dysponował tym samym składem zawodników jak w latach ubiegłych. Losowana drużyna kadetów przygotowywana przez Stanisława Machowskiego i Ryszarda Majewskiego (Olsztyn 1975) również potwierdziła wysokie umiejętności i wywalczyła wice mistrzostwo.

Rok 1975 – drużyna piłkarzy ręcznych WKS Polonia

Rok 1976 – drużyna WOSR wraz z trenerem R. Majewskim

W następnych latach również głośno było w piłce ręcznej o „Radiotechnicznej”. W roku 1976 losowany pluton podchorążych zajął – III miejsce, natomiast kadeci zajęli V miejsce wśród uczelni wojskowych. W roku 1977 instruktor Ryszard Majewski rezygnuje z pracy nauczyciela wf w wojsku i zmienia miejsce pracy. Lata 1978 – 80 piłka ręczna WKS Polonia gra w lidze okręgowej, ale już pod opieką młodego instruktora Zdzisława Wąsa. W zespole występują między innymi Zdzisław Dzimira, Andrzej Nadolski, Andrzej Niewiadomski, Arkadiusz Rzepka, pchor Michał Sikora (obecnie generał lotnictwa). Trener stawia sobie zadanie wprowadzenia zespołu do Ligi Międzywojewódzkiej, niestety drużyna gorszym stosunkiem bramek plasuje się na drugim miejscu, ale WKS Polonia to ścisła czołówka ligi, a instruktor Z. Wąs robi dobrą robotę. Wkrótce z przyczyn osobistych Z. Wąs rezygnuje z pracy trenerskiej w WKS Polonia. Dnia 12.03.1981 zakończył się czas działania koła sportowego – powstaje posiadający osobowość prawną Uczelniany Wojskowy Klub Sportowy Polonia. Organizacja dotychczasowa sportu, spoczywająca na cyklu wychowania fizycznego przechodzi w ręce Zarządu Klubu. Klub Sportowy reaktywowali działacze wojskowi: Eugeniusz Ludwiczek, Henryk Stępień, Janusz Górecki, Ryszard Danisz, Eugeniusz Bartkowiak, Andrzej Zieliński, Stanisław Pabin, Jan Ziarko, Andrzej Wróbel, Jerzy Pieńkoś, Eugeniusz Kopeć. Kierownikiem sekcji piłki ręcznej został Arkadiusz Rzepka, a trenerem Edward Bartkowiak. Drużyna w dalszym ciągu występuje w rozgrywkach ligi okręgowej seniorów, w tym zestawieniu organizacyjnym do roku 1986. W kolejnych Spartakiadach Uczelni Wojskowych reprezentacja słuchaczy WOSR startując w Pile zajęła VII miejsce, natomiast dwa lata później we Wrocławiu była w ścisłej czołówce, zajmując IV miejsce. Na przełomie roku 1986/87 pracę szkoleniową w sekcji przejął Zbigniew Kozyra, a udział w rozgrywkach ligowych nabral dodatkowego znaczenia, gdyż na rok 1988 wyznaczono Wyższą

Oficerską Szkołę Radiotechniczną jako gospodarza Ogólnopolskiej Spartakiady Uczelni Wojskowych. Należało więc rozpocząć budowę silnego zespołu zdolnego nawiązać walkę z najlepszymi zespołami czołówki szkolnictwa wojskowego.

Zespół UWKS Polonia przez dwa sezony rywalizował w lidze okręgowej seniorów z takimi ekipami jak: Śląsk II Wrocław, Miedź II Legnica, Tęcza Kościan, MKS Oborniki Śląskie, Budowlani Zielona Góra, Nysa Zgorzelec, MZKS Grom Wolsztyn, GKS Piast Nowa Ruda, Victoria Świebodzice. Do wyróżniających zawodników w tym okresie należeli: Rafał Sadowski, Józef Kulpa, Mirosław Garbuliński, Dariusz Musiał, Dariusz Karpiński, Jarosław Witeńko, Jarosław Walburg. Kierownikiem zespołu był Marek Sosniak, trenerem Zbigniew Kozyra, zaś klubem kierował Arkadiusz Rzepka. Zespół UWKS Polonia plasował się w lidze w sezonie 1986/87 na IV miejscu, a w sezonie 1987/88 na V miejscu, ale zdobyte doświadczenie zaowocowało brązowym medalem Spartakiady. Lepszy od nas byli reprezentanci WAT Warszawa i Kwatermistrzowie z Poznania. Rok 1988 był ostatnim rokiem działalności sekcji piłki ręcznej w koszarach „Pod Jeleniami”. Reorganizacja szkolnictwa wojskowego i wygaszanie działalności Wyższej Oficerskiej Szkoły Radiotechnicznej oraz zmiany sposobów finansowania zmusiły organizatora sportu wojskowego do stopniowego zawieszania i likwidowania sekcji sportowych. Po 31 latach działalności sekcja piłki ręcznej w Szkole Oficerskiej i UWKS Polonia została rozwiązana.

Piłka ręczna WKS Polonia Jelenia Góra

Napisano w oparciu:

Rok 1957 – 70 własne informacje Henryk Stępień

Rok 1970 – 77 informacje dostarczył Ryszard Majewski

Rok 1978 – 80 informacje dostarczył Zdzisław Wąs

Rok 1981 – 85 informacje dostarczyli Arkadiusz Rzepka i
Henryk Stępień

Rok 1986 – 88 informacje dostarczył Zbigniew Kozyra